

**Česká školní inspekce
Jihočeský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIC-44/17-C

Název právnické osoby vykonávající činnost školy / školského zařízení	Mateřská škola, základní škola speciální a praktická škola Diakonie ČCE Rolníčka Soběslav
Sídlo	Mrázkova 700, 392 01 Soběslav
E-mail právnické osoby	skola@rolnicka.cz
IČ	70806209
Identifikátor	600022706
Právní forma	Školská právnická osoba
Zastupující	Mgr. Kamila Viktorová
Zřizovatel	Diakonie Českobratrské církve evangelické
Místo/místa inspekční činnosti	Mrázkova 700, 392 01 Soběslav Světlogorská 2771/3, 390 05 Tábor
Termín inspekční činnosti	6. 2. 2017 – 9. 2. 2017

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného mateřskou školou, základní školou a střední školou, zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle příslušných školních vzdělávacích programů.

Zjišťování a hodnocení naplnění školních vzdělávacích programů pro předškolní, základní a střední vzdělávání a jejich souladu s právními předpisy a s rámcovými vzdělávacími programy.

Získávání informací o vzdělávání dětí a žáků v oblasti společného vzdělávání a efektivity primárně preventivních aktivit škol s cílem minimalizace rizik spojených s výskytem rizikového chování. Získávání informací o vzdělávání žáků se sluchovým postižením.

Charakteristika

Hlavní cíle vzdělávání Mateřské školy, základní školy speciální a praktické školy Diakonie ČCE Rolnička Soběslav (dále „škola“) vychází z obecných záměrů předškolního, základního a středního vzdělávání a také z poslání organizace „Diakonie ČCE – středisko Rolnička“, se kterou je těsně myšlenkově i organizačně spjata. Rolnička je křesťanské centrum poskytující sociální, vzdělávací, terapeutické, pracovní a rehabilitační služby dětem a dospělým s různými typy postižení a jejich rodinám z Táborska, především okolí Soběslavi. Zařízení zajišťuje propojení výchovně vzdělávacího procesu s odbornou komplexní péčí s využitím reedukačních, kompenzačních a rehabilitačních metod.

Škola má jednu třídu mateřské školy (vzděláváno 20 dětí – kapacita je zcela využita), pět tříd základní školy speciální (vzděláváno 26 žáků – kapacita 30 žáků) a tři třídy jednoleté a dvouleté praktické střední školy (vzděláváno 29 žáků – kapacita 30 žáků). Školní jídelna-výdejna zajišťuje obědy 50 strážníkům (kapacita 66 strážníků).

Od září 2013 poskytuje praktická škola vzdělávání také v Táboře, Světlogorská 2771/3, v bezbariérové části areálu bývalé základní školy. Po vyučování mohou žáci navštěvovat centrum denních služeb Diakonie Rolnička, které zde také sídlí a je se školou provozně spjata.

Praktická škola je jediná střední škola pro mentálně postižené žáky v regionu, proto je o vzdělávání zde ze strany veřejnosti dlouhodobě velký zájem.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Základní vize školy vychází z cílů vzdělávání, které jsou stanoveny ve vzdělávacích programech, a je doplněna dalšími strategickými cíli zvolenými na základě pravidelné autoevaluace, podnětů ze strany zákonných zástupců, zřizovatele a potřeb dětí a žáků. Prioritou školy je zpřístupnit pravidelnou školní docházku i žákům s nejtěžšími formami zdravotního postižení, organizovat školní výuku tak, aby měl každý žák možnost využívat odborné individuální terapie přímo v budově zařízení, zařazovat moderní metody speciálně pedagogické péče, sestavovat třídní kolektivy jako optimální sociální skupinu atd. Při inspekční činnosti bylo patrné, že zařízení tyto cíle za podpory zřizovatele, rodin dětí a žáků, střediska Diakonie ČCE a dalších partnerů postupně naplňuje.

Vzdělávací proces zajišťuje celkem 23 pedagogických pracovníků, z toho v mateřské škole působí 2 učitelky a 1 asistentka pedagoga, v základní škole 6 učitelů a 6 asistentů pedagoga, v praktické škole 4 učitelé a 3 asistenti pedagoga, ve všech školách učitel náboženství. Současně jsou ve třídách přítomni ještě osobní asistenti dětí a žáků, ti však nejsou zaměstnanci školy, ale střediska Diakonie ČCE. Až na jednoho učitele praktické školy zaměstnaného v nezbytném rozsahu a na nezbytnou dobu splňují všichni pedagogové podmínky odborné kvalifikace. Pracovní tým je dlouhodobě stabilní a tvořivý. Spolupráce pedagogů a jejich profesní dovednosti jsou na velice dobré úrovni. Výrazný je podíl vedoucích pracovníků na řízení školy.

Ředitelka školy splňuje zákonem stanovené podmínky pro výkon své funkce včetně kvalifikačního studia pro ředitele škol a školských zařízení. Příkladně dbá na další

vzdělávání všech pedagogů, jež plánuje pro každý školní rok na základě výsledků své kontrolní a hospitační činnosti, potřeb školy, zájmu pedagogů a finančních možností. Několik vzdělávacích akcí zaměřených na metody a formy práce v jednotlivých vyučovacích předmětech či na inovativní přístupy ke vzdělávání dětí a žáků se zdravotním postižením tak každoročně absolvuje nejen každý učitel, ale i asistent pedagoga. V posledních letech se tak pedagogové seznámili mj. s několika instrumenty Feuersteinovy metody učení, metodikou splývavého čtení Sfumato, dramatickou výchovou atd. Vedení školy prokazuje dobré manažerské a organizační dovednosti, což se odráží na celkovém rozvoji školy a výsledcích vzdělávání dětí a žáků.

Škola hospodaří vedle hlavní činnosti v malé míře i v činnosti doplňkové, díky které bylo v posledních letech celkové hospodaření školy ziskové. Většina výdajů na vzdělávání a provoz je hrazena dotacemi z MŠMT posílenými o finanční prostředky rozvojových programů zaměřených např. na financování asistentů pedagoga či pořízení kompenzačních pomůcek. Tyto zdroje jsou doplněny příjmy za stravování či další poskytované služby a finančními dary. Přestože se škola sama snaží získávat další finanční zdroje, zůstává jejím největším podporovatelem zřizovatel (dary na neinvestiční i investiční účely, finanční půjčky atd.). V posledních letech se škole podařilo díky změně ve způsobu financování osobních asistentů snížit mzdovou nákladovost. Tím se jí uvolnily peníze na pořizování učebních pomůcek a dalšího vybavení školy. Tyto finanční zdroje jsou dostačující na realizaci vzdělávacích programů a na úhradu nezbytných provozních výdajů.

Dětem a žákům vytváří škola podmínky fyzické i psychické bezpečnosti. Zainteresovaní byli prokazatelně poučeni o dodržování zásad bezpečnosti a ochrany zdraví, je dbáno na prevenci rizikového chování a vzniku sociálně patologických jevů. Škola vede řádně evidenci školních úrazů, vyskytují se v minimální míře. Od poslední inspekční činnosti škola podmínky pro zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví ještě vylepšila zajištěním odborně způsobilé osoby, rozdělením úkolů mezi vybrané zaměstnance, zkvalitněním materiálních podmínek školy. Fyzickou prohlídkou jednotlivých míst poskytovaného vzdělávání nebyla shledána žádná potenciální bezpečnostní rizika.

Školní stravování v Soběslavi zajišťuje školní jídelna-výdejna, do které je jídlo dováženo z jídelny blízké mateřské školy. Dětem a žákům je jídlo poskytováno dle zásad zdravé výživy a ve stanoveném rozsahu, žákům ZŠS je navíc podávána dopolední svačina. Žáci praktické školy, kterým je vzdělávání poskytováno v Táboře (většina z nich je zletilých), mají obědy zajištěny smluvně u jiné právnické osoby poskytující stravovací služby. Pitný režim je všem aktérům vzdělávání zajištěn celodenně. Dietní stravování není poskytováno, v případě potřeby je strážníkům ohřívána a podávána strava přinesená z domova.

Škola podporuje zavádění nových technologií do činností školy, modernizuje a obnovuje materiální vybavení včetně kompenzačních, reedukačních a relaxačních pomůcek tak, že odpovídá potřebám zde vzdělávaných dětí i žáků s různými druhy a stupni postižení. Pedagogický tým však nemá vytvořené dostatečné prostorové podmínky pro přípravu na vyučování, organizování porad a ukládání učebních pomůcek.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Vzdělávání bylo ve všech stupních cílevědomé a plánované, pedagogové vycházeli z důkladné znalosti individualit dětí a žáků. Pro realizaci cílů využívali hlavně metody prožitkového a kooperativního učení. Vše stavěli na přímých zážitcích, podporovali lidskou zvědavost a potřebu objevovat, radost z učení, zájem poznávat nové. Didaktický styl vzdělávání zakládali na individuální volbě každého jedince. Vytvářeli pro děti a žáky

obsahově bohaté a zajímavé prostředí, nabízeli jim příležitosti, jak poznávat, přemýšlet, chápat a porozumět sobě i všemu kolem sebe, vysoce účinným způsobem. Díky spolupráci se střediskem Diakonie Rolnička využívá škola vedle pedagogických asistentů i pomoci osobních asistentů, kteří dopomáhají dětem a žákům při sebeobsluze. Velkou výhodou je každodenní přítomnost logopedky. V průběhu dne se střídali společné činnosti ve třídě či venku, podpůrné terapie a speciálně pedagogická péče, která vycházela z individuálních plánů dětí a žáků. Individuální podpůrné terapie (fyzioterapie, masáže, arteterapie a iBoccia) zajišťovali pracovníci střediska Diakonie ČCE. K individuální práci využíval pedagogický tým místnosti určené na zrakovou stimulaci, smyslovou výchovu, vzdělávání autistických dětí a muzikoterapii. Farář místního sboru ČCE při biblických hodinách přirozenou a nenásilnou formou seznamoval děti a žáky se základy křesťanství. Střední stupeň vzdělávání byl zaměřen na prohlubování a rozšiřování vědomostí, dovedností, postojů a hodnot získaných v průběhu povinné školní docházky. Hlavní důraz pedagogové kladli na osvojení manuálních dovedností, získání pozitivního vztahu k práci, dosažení maximální možné míry samostatnosti a posílení sociální integrace. Výuka byla zaměřena na získání dovedností v jednoduchých pracovních činnostech (praktická cvičení) a upevňování vědomostí v jednotlivých vyučovacích předmětech. Každá třída měla průměrně 6–10 žáků, se kterými pracoval třídní učitel, učitel a asistent pedagoga. Počet pedagogických pracovníků ve třídě byl stanoven s ohledem na vzdělávací potřeby žáků. Vzhledem k tomu, že praktickou školu navštěvují také těžce tělesně postižení žáci, byl ve třídě přítomen i osobní asistent (zaměstnanec střediska Diakonie ČCE). V průběhu vyučování žáci odcházeli na individuální aktivizace -logopedie, rehabilitace, arteterapie. Po skončení vyučování mohli žáci navštívit centrum denních služeb Diakonie Rolnička.

Žáci základního vzdělávání se sekundárním sluchovým postižením komunikovali s podporou pomocných znaků ve větách, což bylo v souladu s jejich specifickými vzdělávacími potřebami. Pedagog zvládal tyto podpůrné znaky během výuky vhodně využívat, čímž zajišťoval potřebné komunikační procesy. V mateřské škole nebylo možné z důvodu omluvené absence dětí se sluchovým postižením posoudit úroveň potřebné komunikace, proto se inspekční činnost opírala pouze o dostupnou dokumentaci, ve které nebyly shledány žádné nedostatky.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Přijímací řízení do mateřské, základní a střední školy probíhá podle platné legislativy, uchazeči mají přístup ke vzdělávací nabídce a dalším potřebným informacím.

Škola zajišťuje komplexní péči o děti a žáky se speciálními vzdělávacími potřebami v přirozeném prostředí, v mateřské škole navíc společně s jejich zdravými kamarády a sourozenci. Škola díky vhodně zvoleným speciálně pedagogickým metodám a postupům nenásilně zmírňuje nebo odstraňuje zdravotní handicapy dětí a žáků. Podstatný je účelný rozvoj komunikačních dovedností a nácvik alternativních způsobů komunikace jako základu speciálně pedagogické péče. Ve spolupráci s pracovníky školských poradenských zařízení sestavují pedagogové individuální vzdělávací plány, popřípadě plány pedagogické podpory. Dílčí pokroky a účinnost podpůrných opatření vyhodnocují písemně několikrát v průběhu školního roku. Některé učivo vzhledem ke zdravotnímu postižení dětí a žáků redukuje a naopak na některé učivo kladou větší důraz. Výběr učiva výrazně zohledňuje speciální vzdělávací potřeby.

Hodnocením výsledků vzdělávání škola ověřuje naplňování stanovených cílů a záměrů ve školních vzdělávacích programech. Pomocí průběžného písemného vyhodnocování vzdělávacích činností, situací a pokroku dětí a žáků získává pracovní tým školy zpětnou

vazbu o kvalitě své práce a dále jí využívá k optimalizaci a zlepšování všech součástí výchovně vzdělávacího procesu. Výsledky jsou předmětem jednání pedagogické rady, veřejnosti jsou tyto informace k dispozici ve výročních zprávách. Škola se pravidelně účastní akcí určených pro cílovou skupinu dětí a žáků s podobným typem postižení, při kterých účastníci i škola rovněž získávají zpětnou vazbu.

Škola vytváří prostředí, ve kterém se aktéři vzdělávání cítí bezpečně a spokojeně. Ve škole je podporováno otevřené partnerství, pedagogové respektují individuální potřeby dětí, žáků i jejich zákonných zástupců. Sledované vzdělávání bylo výrazně propojené s životem dětí a žáků mimo školu. S pochopením bylo podporováno příznivé sociální klima – otevřenost, partnerství, úcta, tolerance, empatie, sounáležitost atd. Všichni pracovníci komunikovali s dětmi, žáky i jejich rodiči vstřícně, zdvořile a přátelsky. Otevřené komunikaci rovněž přispívá vedení komunikačních deníků, kam obě strany (škola i rodiče) zapisují své postřehy, připomínky, žádosti, náměty atd. Pozitivní přístup pedagogů a zprávy v komunikačních sešitech podporují oboustrannou komunikaci.

Škola si je vědoma, že jejich děti a žáci jsou z důvodu mentálního postižení nejvíce ohroženi zejména v oblasti xenofobie, rasismu a intolerance a lehce se mohou stát oběťmi násilí, šikany a zneužívání. Ve svém minimálním preventivním programu se proto zaměřuje výrazně na tyto oblasti. Prostřednictvím třídních učitelů, kteří dobře znají sociální projevy svých žáků a jejich rodinné zázemí, analyzuje možná nebezpečí a rizika a preventivně s nimi pracuje. Program je rovněž realizován ve spolupráci se střediskem Diakonie Rolnička, které zajišťuje žákům klíčového pracovníka, na kterého se mohou v případě potřeby obrátit.

Středisko Rolnička, se kterým je škola těsně spjata, provozuje chráněné dílny, sociálně terapeutické dílny a chráněná pracovní místa, určená pro lidi se zdravotním postižením. Díky těmto aktivitám nalézají absolventi školy pracovní uplatnění bezprostředně po skončení vzdělávání. Absolventi oboru vzdělání praktická škola jednoletá mohou po ukončení docházky do střední školy navštěvovat centrum denních služeb, které je určeno pro mladé lidi s těžkým zdravotním postižením.

Závěry

Hodnocení vývoje

Od poslední inspekční činnosti vzrostl počet dětí a žáků o 27. Škola zajistila odpovídající personální podmínky, pracovní tým je kvalifikovaný (vyjma jednoho zaměstnance), ve třídě působí vždy učitel, asistent pedagoga a osobní asistent. Od září 2013 je v provozu odloučené pracoviště školy v Táboře, kde se nachází dvě třídy praktické školy, o jejíž služby je velký zájem. Škola má dobré postavení v místě působnosti, daří se jí udržovat aktivní spolupráci s rodiči, místními organizacemi i širokou veřejností. Absolventi mají možnost uplatnění na chráněných pracovních místech, v rukodělných dílnách a charitativních obchodech, které provozuje hlavní partner školy, středisko Diakonie Rolnička. Škola zkvalitňuje poskytované služby, pro jednotlivé oblasti si stanovuje stále nové cíle, které vedou k naplnění vize sdílené všemi aktéry vzdělávání.

Silné stránky

- Škola funguje podle jasných pravidel umožňujících konstruktivní komunikaci všech aktérů (vedení, pedagogové, rodiče) a jejich participaci na chodu školy, což má kladný dopad na podmínky, průběh i výsledky vzdělávání.

- Další vzdělávání pedagogických pracovníků je promyšlené, vychází z potřeb školy a zájmu pedagogů a pozitivně se odráží v průběhu vzdělávání. Nové poznatky sdílí celý pracovní tým.
- Pedagogové důsledně uplatňují při komunikaci s žáky, rodiči a kolegy vstřícný, respektující přístup, který se zřetelně promítá do příznivého sociálního klimatu školy.
- Pedagogové systematicky sledují vzdělávací pokroky každého dítěte i žáka, čímž zajišťují zpětnou vazbu celému pracovnímu týmu. Patrné (písemně zaznamenané) pokroky dětí a žáků navíc pozitivně ovlivňují spoluúčast rodičů při vzdělávání a otevřenou komunikaci.
- Příkladná spolupráce pracovního týmu (vedení, učitelé, asistenti pedagoga, osobní asistenti) výrazně přispívá k maximálnímu rozvoji dětí a žáků.

Příklady inspirativní praxe

- Škola pravidelně zjišťuje potřeby rodin dětí a žáků a vhodně na ně reaguje při organizaci vzdělávání. Nabízí společné diskuze při stanovování cílů vzdělávání a uplatňuje otevřenou komunikaci např. formou vedení komunikačních deníků, spoluúčasti rodičů při vzdělávání.
- Středisko Diakonie Rolnička jako hlavní partner školy zajišťuje pracovní uplatnění absolventů střední školy na chráněných pracovních místech, v rukodělných dílnách a charitativních obchodech. Rovněž zajišťuje dětem, žákům i rodičům kvalitní sociální služby.

Slabé stránky

- Pedagogický tým nemá vytvořené dostatečné prostorové podmínky pro přípravu na vyučování, organizování porad a ukládání učebních pomůcek.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Nadále zvyšovat znalost českého znakového jazyka mezi pedagogy a tím zdokonalovat přirozené prostředí v oblasti komunikace sluchově postižených dětí i žáků a prohlubovat informovanost o kultuře neslyšících mezi pedagogy např. přednáškou vedenou neslyšícím člověkem.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání RoLniČKa – Respekt, lidskost člověku každému, čj. 16/2017, účinnost od 24. 1. 2017
2. Školní vzdělávací program pro základní školu speciální „Společně to dokážeme“ s přílohou upravující vzdělávání v přípravném stupni základní školy speciální, čj. 12/2010, verze číslo III/2011, aktualizace k 1. 9. 2016
3. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání, příloha upravující vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením, čj. 12/2010, verze číslo III/2011, aktualizace k 1. 9. 2016
4. Školní vzdělávací program pro praktickou školu jednoletou „Společně to dokážeme“, účinnost od 1. září 2016, číslo jednací: D1/2016, verze číslo: III/2016, aktualizace k 1. 9. 2016

5. Školní vzdělávací program pro praktickou školu dvouletou „Společně to dokážeme“, účinnost od 1. září 2012, číslo jednací: D13/2012, verze číslo: III/2016, aktualizace k 1. 9. 2016
6. Školní řád platný od 1. 9. 2016, aktualizace k 23. 1. 2017
7. Školní matrika
8. Hospitační záznamy ředitelky školy
9. Rozvrhy hodin
10. Učební plány
11. Výroční zpráva o činnosti školy ve školním roce 2015/2016
12. Zápis z jednání pedagogické rady za školní rok 2016/2017
13. Rozhodování ředitelky ve správním řízení
14. Dokumentace týkající se výchovného poradenství
15. Minimální preventivní program pro školní rok 2016/2017
16. Strategický plán rozvoje školy 2015 – 2017
17. Hodnocení rozvoje školy za období 2011 - 2016
18. Jmenovací listina ředitele školské právnické osoby pro ředitele školské právnické osoby vystavená předsedou Správní rady Diakonie ČCE dne 29. 5. 2015, čj. B5-02/2015-05 na dobu určitou od 1. 9. 2015 do 31. 8. 2021
19. Osvědčení o absolvování Kvalifikačního studia pro ředitele škol a školských zařízení ze dne 23. 4. 2010
20. Personální dokumentace pedagogických pracovníků (doklady o dosaženém vzdělání, pracovní smlouvy, nabídky volných pracovních míst školy, zprostředkované úřadem práce)
21. Doklady o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků
22. Dokumentace týkající se bezpečnosti a ochrany zdraví včetně knihy úrazů vedené od 1. 9. 2015
23. Ekonomická dokumentace školy
24. Dokumentace týkající se školního stravování

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy / školského zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Jihočeský inspektorát, Dukelská 23, 370 01 České Budějovice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu csi.c@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo

školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Renáta Tvrdíková, školní inspektorka

v. r. Renáta Tvrdíková

Mgr. Jana Novotná, školní inspektorka

v. r. Jana Novotná

Bc. Jiřina Svobodová, kontrolní pracovnice

v. r. Jiřina Svobodová

Mgr. Tomáš Bogner, odborník v oblasti vzdělávání
žáků se sluchovým postižením

v. r. Tomáš Bogner

Bc. Monika Boháčková, tlumočnice českého
znakového jazyka

v. r. Monika Boháčková

V Českých Budějovicích dne 22. 2. 2017

Datum a podpis ředitelky školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Mgr. Kamila Viktorová, ředitelka školy

v. r. Kamila Viktorová

V Soběslavi dne 28. 2. 2017